

Khai thác du lịch từ giá trị cây sen Đồng Tháp

THS. NGUYỄN THỊ TÚ TRINH*
TS. NGUYỄN QUỐC NGHĨ*

SEN ĐƯỢC TRỒNG NHIỀU Ở CÁC HUYỆN THÁP MƯỜI, CAO LÃNH, TAM NÔNG VÀ THANH BÌNH, TRONG ĐÓ THÁP MƯỜI LÀ HUYỆN CÓ DIỆN TÍCH TRỒNG SEN LỚN NHẤT TỈNH ĐỒNG THÁP. CÂY SEN ĐÃ ĐƯỢC CỤC SỞ HỮU TRÍ TUỆ CẤP GIẤY CHỨNG NHẬN NHÃN HIỆU SEN THÁP MƯỜI NĂM 2016. ĐÂY LÀ LOẠI CÂY GÓP PHẦN PHÁT TRIỂN KINH TẾ CHO NGƯỜI DÂN ĐỊA PHƯƠNG. NGOÀI VIỆC LẤY HOA, GƯƠNG, CỦ, NGÓ, SEN CÒN ĐƯỢC TRỒNG KẾT HỢP VỚI MÔ HÌNH XEN CANH VÀ KẾT HỢP VỚI DU LỊCH SINH THÁI. LỢI ÍCH KINH TẾ ĐEM LẠI TỪ SEN CAO HƠN HẸN SO VỚI TRỒNG LÚA.

Thu hoạch sen. Ảnh: Dương Văn Nhi

Các điểm du lịch thu hút khách đến Đồng Tháp kết hợp với cây sen

Khu du lịch Đồng Sen Tháp Mười

Khu du lịch Đồng Sen thuộc xã Mỹ Hòa, huyện Tháp Mười, cách thành phố Cao Lãnh 39km và thành phố Hồ Chí Minh 125km, có diện tích trồng sen khá lớn khoảng 11ha. Bao quanh vùng sen là các lối đi làm bằng gỗ từ chòi này đến chòi khác, các chòi được làm bằng chất liệu gần gũi với tự nhiên, cột được làm bằng gỗ trầm và mái che được lợp bằng lá dừa, tạo cảm giác mát mẻ cho du khách khi đến đây thư giãn. Ở giữa Đồng Sen là tháp cao, từ trên đỉnh tháp có thể nhìn ngắm cánh đồng sen bát ngát, và xa xa hơn nữa là cánh đồng lúa trải dài mênh mông tạo nên cảm giác bình yên trong lòng du khách.

Khách du lịch có thể trải nghiệm các hoạt động khi đến Đồng Sen như: ngắm sen; thuê quần áo bà ba, nón lá, khăn rằn để chụp ảnh

lưu lại những khoảnh khắc đẹp bên cánh sen; trải nghiệm dịch vụ lênh đênh trên xuồng hái sen, câu cá giữa không gian bạt ngàn, đây là một trong những dịch vụ được du khách ưa thích nhất tại Đồng Sen. Ngoài ra, nơi đây còn phục vụ các món ăn đặc sản của vùng sông nước: gà nướng muối ớt, ếch nướng sa tế, lẩu mắm cá lóc, cá lóc đồng nướng trui cuốn lá sen non, gỏi ngó sen, cơm gói lá sen, gà hấp hạt sen, sen luộc nước dừa, cánh hoa sen chiên bột, ốc bươu hấp tiêu, cơm chiên sen, gỏi xoài khô cá lóc, cua đồng luộc, cá rô kho tộ và sữa sen.

Thời gian thích hợp để du khách có thể trải mình với khu du lịch là vào lúc sáng sớm đến khoảng xế chiều trong ngày. Thời tiết mát mẻ buổi sáng là thời điểm để du khách khám phá và tận hưởng vẻ đẹp của Đồng Sen. Vào buổi trưa là lúc thưởng thức những đặc sản đồng quê, đặc biệt là những món ăn được làm

từ sen. Vào buổi chiều, khách du lịch có thể một lần nữa trải nghiệm cảm giác yên bình cùng với vẻ đẹp của sen, đồng thời có thể ngắm nhìn những đàn chim cò đậu trên những cây sen, cây lúa...

Để trải nghiệm khu du lịch, du khách không cần mất nhiều thời gian, chỉ vồn vện vài tiếng đồng hồ trong ngày là có thể khám phá hết khu du lịch. Hầu hết du khách đến Đồng Sen đều không sử dụng dịch vụ ở lại qua đêm, bởi lẽ các hoạt động về đêm cũng như những hoạt động giữ chân khách còn rất nghèo nàn.

Ngoài khu du lịch Đồng Sen thì Đồng Tháp còn có một vài khu ẩm thực được xây dựng tương tự nhưng với quy mô nhỏ, điển hình như khu ẩm thực sinh thái Đầm Sen, nhà hàng sinh thái Bàu Sen, nhà hàng Xẻo Quýt. Tuy nhiên, khách đến đây chủ yếu sử dụng dịch vụ ăn uống giữa không gian sen thơ mộng, còn các dịch vụ: bơi xuồng hái sen, câu cá, thuê quần áo bà ba, hóa thân thành một người nông dân đường như không có tại những điểm này, bởi diện tích trồng sen khá nhỏ hẹp so với Đồng Sen, do đó chưa khai thác được các dịch vụ khác để phục vụ du khách.

Chùa Phước Kiến

Chùa Phước Kiến tọa lạc tại xã Hòa Tân, huyện Châu Thành, tỉnh Đồng Tháp. Xung quanh chùa có 2 ao sen: ao nhỏ nằm chính diện lối cổng vào, ao to nằm phía sau. Cả 2 ao đều chỉ trồng duy nhất một loại sen lá to mà người dân thường gọi với cái tên là sen vua, sen nong tầm hay súng nia... Giống sen khổng lồ này là một giống cây quý hiếm sống ở Nam Mỹ vùng Amazon. Vào mùa nước nổi, đường kính của lá sen dài đến 2,5m, có lá 2,3m, 2m... có thể chịu được sức nặng lên đến 80kg. Vào mùa khô, lá sen nhỏ hơn chỉ to khoảng 1 - 1,5m. Lá sen nằm trên mặt nước với mặt trên nhiều vân xanh, mặt dưới đầy gai màu nâu đỏ. Lá sen rất giòn, dễ bị rách nên muốn đứng lên được người ta đã đặt một cái mâm thiếc mỏng trên lá, khách du lịch chỉ cần bước đúng tâm là được. Chùa Phước Kiến được xem là một trong những điểm du lịch thu hút du khách của Đồng Tháp.

Đến chùa Phước Kiến, du khách có thể sử dụng dịch vụ "chụp ảnh đứng lá sen" lấy liền, đây là điểm ấn tượng của ngôi chùa.

Diện tích trồng sen toàn tỉnh Đồng Tháp là 1.265ha tập trung chủ yếu tại 3 huyện Tháp Mười, Cao Lãnh, Châu Thành. Năng suất bình quân là 7,78 tạ/ha với tổng sản lượng sen 984 tấn/năm. Đây là một đối tượng cây trồng tiềm năng đang được nhiều nhà đầu tư Nhật Bản, Đài Loan, Hàn Quốc... quan tâm. Ngoài sản phẩm là hạt sen tươi, hạt sen khô, ngó sen, củ sen, hoa sen..., hiện nay có rất nhiều sản phẩm sáng tạo được làm từ sen. Ngoài ra, tất cả các bộ phận của cây sen đều có thể chiết xuất làm được phẩm hay mỹ phẩm.

Mùa sen Tháp Mười. Ảnh: Lê Thái Dương

Ngoài ra, về yếu tố tâm linh, du khách có thể cầu nguyện, vãng cảnh chùa. Để đáp ứng nhu cầu của khách du lịch, một số dịch vụ cũng được ra đời như: bán cá phóng sinh (có thể phóng sinh trong 2 ao sen của chùa); bán thức ăn cho cá. Bên cạnh đó, hoạt động mua bán cũng diễn ra khá sôi động bên trong khuôn viên chùa, đặc biệt là mua bán các loại trái cây địa phương và quà lưu niệm.

Phát triển du lịch kết hợp với cây sen - Những điều cần làm

Đầu tư phát triển các điểm du lịch nhằm khai thác tối đa tiềm năng từ sen

Khu du lịch Đồng Sen thu hút du khách bởi cảnh quan thơ mộng với cánh đồng sen bát ngát, tạo cảm giác thư giãn và yên bình trong lòng khách tham quan. Thế nhưng, nơi đây chưa thật sự thu hút và giữ chân được khách du lịch bởi các dịch vụ bổ sung còn khá đơn điệu.

Chính vì thế, một trong những khuyến nghị dành cho khu du lịch nói riêng và du lịch Đồng Tháp nói chung là cần đầu tư một cách bài bản trên cơ sở tận dụng thế mạnh về "đồng sen" của điểm đến. Đầu tư cơ sở vật chất và trang thiết bị tiện nghi cho du khách, ưu tiên sử dụng các chất liệu xây dựng gần gũi với thiên nhiên của vùng đồng bằng sông nước, gắn với hình ảnh của loài sen. Bổ sung các dịch vụ vui chơi, giải trí đặc biệt là các hoạt động về đêm. Nên chú ý bổ sung các hoạt động cho du khách trải nghiệm cuộc sống của người dân vùng quê. Vào ban ngày, du khách có thể tát mương, bắt cá, bắt ốc, hái sen, thưởng thức câu hò điệu lý, chế biến những món ăn đồng quê, làm các loại bánh, chè từ sen. Vào ban đêm có thể tổ chức hoạt động ngắm trăng, ngắm sao, bắt ếch, bắt nhái, hát hò... tạo cảm giác vui tươi, yên bình trong lòng du khách. Ngoài ra, cần chú trọng đến việc bổ sung quà lưu niệm từ sen để phục vụ khách du lịch.

Phát triển các sản phẩm quà lưu niệm từ sen tại các điểm du lịch

Hiện tại có khá nhiều ý tưởng về quà lưu niệm, quà tặng du lịch được làm từ sen. Điều quan trọng là cần phải có một "nhạc

trường" chịu trách nhiệm tập hợp các sản phẩm này lại và phân phối đúng chỗ. Việc này có ý nghĩa vô cùng to lớn đối với những người trồng sen, những người sáng tạo ra những sản phẩm từ sen và những người sử dụng nó. Tạo nên mạng lưới phân phối phân phát triển kinh tế địa phương, tạo việc làm cho các hộ trồng và tạo ra những sản phẩm từ sen, góp phần gìn giữ và phát huy vẻ đẹp từ loài cây này.

Từ sen, có thể làm ra được nhiều sản phẩm phục vụ khách du lịch như: đồ mỹ nghệ, những bức tranh, nón lá sen, quạt lá sen, hoa sen bất tử... Ngoài ra, chúng ta còn có thể làm nên các loại thực phẩm từ sen như: các loại trà sen (trà lá sen, trà tâm sen, trà cánh sen, trà củ sen), bột hạt sen, rượu sen, sữa sen, bánh quy... Những sản phẩm quà lưu niệm này sẽ bổ sung cho chuyến đi của du khách được hoàn hảo hơn.

Đầu tư cơ sở ăn uống kết hợp với mô hình sen

Ở Đồng Tháp, có khá nhiều quán ăn được xây dựng giữa đầm sen, tạo cảm giác thư giãn và không gian ăn uống mát mẻ. Tuy nhiên, theo ý kiến của tác giả, để tạo nên sự khác biệt và tạo điểm nhấn cho du lịch Đồng Tháp thì cần đầu tư xây dựng nhà hàng/quán ăn chuyên về sen, mọi thứ trong nhà hàng/quán ăn phải liên quan đến sen từ không gian đến cách bài trí, trang phục nhân viên, các món ăn, thức uống phục vụ khách cũng phải chuyên về sen. Đây sẽ là một phân khúc thị trường độc lạ, phân khúc này không những thu hút khách du lịch mà còn tạo nên sự tò mò cho khách địa phương. Với sự lan truyền thông tin một cách vũ bão như hiện nay, nếu làm tốt mọi thứ thì đây sẽ là một trong những điểm đến cho du khách khi du lịch Đồng Tháp. ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Quỳnh Trang và cộng sự (2018), Đặc điểm hình thái và khả năng sinh trưởng, phát triển, năng suất của giống sen cao sản trồng tại Thừa Thiên Huế, Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Khoa học Tự nhiên.
2. Nguyễn Văn Tiến và Phạm Lê Thăng (2014), Phân tích hiệu quả kinh tế của nông hộ trồng sen trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ.

*Trường Đại học Cần Thơ